

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ГУМАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Пупена В. Ю.

*здобувач третього освітньо-наукового рівня,
спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Закарпатська область, Україна*

В умовах взаємопроникнення культур, міжнародного співробітництва у всіх сферах людської діяльності зростає роль засобів комунікації, одним з яких є мова. Тому актуалізується підготовка майбутніх учителів іноземної мови. Водночас одним із аспектів модернізації педагогічної освіти є її гуманізація, яка пов'язана з розвитком освітніх технологій з урахуванням визнання пріоритетної цінності особистості студентів, розвитку їхнього інтелектуального потенціалу та пізнавальних можливостей. Гуманізація пронизує всі складники освітнього процесу: цілі, принципи, зміст, форми, методи та засоби [1, с. 74].

Гуманізація професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови закордоном базується на використанні різноманітних гуманістичних педагогічних технологій (групових та колективних технологій; проблемне та розвивальне навчання; педагогіка співробітництва; саморозвивальне навчання; діалог культур) [4, с. 55], основними засадами яких є індивідуалізація, диференціація в освітньому процесі; розвиток та саморозвиток здібностей студентів; визнання ключової ролі внутрішньої мотивації студентів у стимулюванні процесу навчання; активність [5, с. 50].

Розглянемо процес підготовки майбутніх учителів іноземної мови закордоном з позицій реалізації ідей гуманізації навчання. У європейських країнах підготовка майбутніх учителів іноземної мови спрямована, насамперед, на забезпечення умов для успішного спілкування, надання можливостей для ознайомлення з культурою інших етносів, полегшення доступу до інформації.

Ключовими гуманістичними підходами вивчення іноземної мови та підготовки майбутніх учителів іноземної мови закордоном є «Вивчення мови спільноти» (Community Language Learning) та «Мовчазний спосіб» (Silent Way) [3]. Ці підходи схожі за кількома пунктами: вони

підкреслюють неоднаковий потенціал студентів; стверджують та заохочують свободу особистості; тією чи іншою мірою, підтримують людську гідність студентів. Гуманістичні підходи відрізняються саме цими трьома аспектами. Ще однією досить цікавою методикою видається «Консультативне навчання» (Counselling Learning), що сприяє розвитку емоційного комфорту студентів в освітньому процесі та найповніше сприяє утвердженню свободи особистості. Ця свобода реалізується за допомогою досвідченої людини (консультанта) та одного зі студентів [5].

Серед різноманітних технологій навчання найадекватніше відповідають завданням гуманізації підготовки майбутніх учителів іноземної мови закордоном такі: навчання у співпраці (Cooperative learning); комунікативна технологія вивчення іноземної мови (Communicative language teaching); проєктна технологія (Project learning); технологія навчання на основі завдань (Task-based language teaching (TBLT)); технологія мовного занурення (Immersion in the language). Саме ці технології добре поєднуються з традиційним освітнім процесом, дають змогу досягати цілей, поставлених будь-якою освітньою програмою, стандартом з будь-якої навчальної дисципліни. Це по-справжньому гуманістичні технології за своєю філософською, психологічною, моральною суттю, оскільки сприяють вихованню самостійності, доброзичливості, взаємодопомоги, комунікативності. У таких умовах студенти стають активним суб'єктом навчально-пізнавальної діяльності [5].

Основними є колективні форми навчання, що розвивають уміння взаємодії, взаємодопомоги, що поєднують групові форми роботи з індивідуальними. В результаті можливе підвищення рівня творчої та комунікативної активності студентів, розвиток особистісних якостей, удосконалення комунікативних умінь, почуттів, емоцій.

У зарубіжній педагогіці розроблено та широко використовуються такі варіанти технології навчання у співпраці.

1. Student Team Learning (STL, навчання в команді). Ідеологія цього варіанта полягає в тому, що найзначущішими є «групові цілі» (team goals) та успіх усієї групи (team success). Ефективність діяльності команди залежить від внеску кожного її учасника, що детермінує постійну взаємодію між усіма учасниками групи. Основними правилами командної форми навчання є:

– персональна відповідальність (individual account-ability) кожного студента за успішність діяльності усієї групи (це стимулює взаємодопомогу учасників колективу у розумінні та засвоєнні навчального матеріалу);

– учасники команди, маючи однакові можливості внесення власного внеску в досягнення успіху, тим самим покращують і власні результати;
– оцінюється діяльність усієї групи, тобто оцінка є єдиною для всіх. Водночас змагальності як такої між групами не буває, оскільки кожен учасник має власне завдання та різний час на його вирішення [3, с. 114].

2. Cooperative learning-Jigsaw (у дослівному перекладі з англійської – ажурна пилка, машинна ножівка) [2, с. 295]. Студентів поєднують у групи з 6 осіб, а навчальний матеріал розділено на змістовні частини. Спершу кожна група працює над власною частиною завдання, потім відбувається обмін інформацією з членами іншої групи. Далі учасники обмінюються новим знанням з іншими членами своєї групи.

3. Ще до одного з варіантів технології навчання у співпраці відноситься модель «Вчимося разом» (Learning Together), у межах якої студенти об'єднуються у підгрупи в 3-5 осіб з урахуванням власного актуального освітнього рівня. Кожна з підгруп отримує конкретне завдання (що є частиною будь-якої загальної теми, яка вивчається на цьому етапі); далі в результаті спільної роботи всередині підгрупи та всієї групи загалом досягається окреслений освітній результат [4].

Варто зазначити, що закордонні традиційні та інноваційні технології навчання інтегруються з інформаційними технологіями. З цією метою використовуються ресурси Інтернету, які дають змогу спілкуватися із реальними співрозмовниками. Одним із завдань викладача у підготовці майбутніх учителів іноземної мови є розвиток у студентів умінь і навичок використання різноманітних ресурсів Інтернету, наприклад, прослуховування новинної інформації про світові події; участь у відеоконференціях, вікторинах та олімпіадах, а також проходження тестування [2, с. 300]; читання на веб-сторінках та медіа-сайтах різних газет та інформаційних агенцій (BBC, World Service, CNN News, The New York Times). Також є можливість вибору режиму (Learning English) залежно від рівня володіння іноземною мовою.

Відтак, основою значної кількості закордонних технологій навчання є педоцентристські та гуманістичні засади. І вони тому є актуальними, що повною мірою відбивають по-справжньому суб'єкт-суб'єктні відносини викладача зі студентами в освітньому процесі, визнаючи студентів центральною ланкою на всіх етапах навчання.

Література:

1. Процеси гуманізації та гуманітаризації освіти: монографія / А. В. Сакун, О. П. Кивлюк, М. О. Нестерова та ін. Київ: КНУТД, 2020. 176 с.

2. Berger R., Hänze M. Impact of Expert Teaching Quality on Novice Academic Performance in the Jigsaw Cooperative Learning

Method. *International Journal of Science Education*. 2015. Vol. 37:2. P. 294–320.

3. Farrell T. S. C. Teaching reading to English language learners: A reflective guide. Thousand Oaks, CA: Corvin Press, 2008. 254 p.

4. Humanizing Higher Education through Innovative Approaches for Teaching and Learning / ed. By E. Sengupta, P. Blessinger, M. Makhanya. USA: Emerald Publishing Limited, 2021. 176 p.

5. Ibaydayeva qizi M. A. The Importance of Innovative Pedagogical Technologies in the Development of the Educational Process. *Journal of Ethics and Diversity in International Communication*. 2022. Vol. 1 (8). P. 48–53.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/98>

СУЧАСНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Резніков Ю. П.

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки*

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Дистанційне навчання є одним із найбільш використовуваних методів медичної освіти у даний момент часу. Особливо це важливо для формування якісних фахових компетентностей у студентів-медиків. Саме це і зумовлює значний інтерес до даної теми, адже швидкі зміни у медичній практиці, велика кількість практикуючих лікарів, потребують постійного оновлення та наявності базової медичної допомоги в усіх частинах світу. Віддалене навчання може складатися з різноманітних навчальних процесів, об'єднаних разом з метою сформування якісних сучасних компетентностей. Форми, подача матеріалу визначаються лише технічною обізнаністю та можливістю викладача.

Індивідуальне вивчення спеціально підготовлених та попередньо завантажених навчальних матеріалів, як правило, друкованих, а іноді й електронних, доповнених інтегрованими навчальними ресурсами, іншим навчальним досвідом, включаючи особисте навчання та практичний досвід, відгуки про навчання та підтримку студентів – це все те, що зараз використовують викладачі. Дистанційне навчання